

RAPORT UCZELNIANEJ KOMISJI DS. DYDAKTYKI I ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ KSZTAŁCENIA

Raport został przygotowany dnia 10 czerwca 2020 r. na podstawie Raportów Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia opracowanych w oparciu o Uchwałę nr 43/2012-2013 Senatu UP w Lublinie z dnia 22 lutego 2013 r. w sprawie wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia, Zarządzenie nr 23 JM Rektora UP w Lublinie z dnia 26 kwietnia 2013 r. oraz Uchwałę Senatu UP w Lublinie nr 23/2016-2017 z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie wytycznych dla Rad Wydziałów UP w Lublinie dotyczących tworzenia i doskonalenia programów kształcenia na studiach pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich. W oparciu o wymienione dokumenty na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie funkcjonuje Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia, który wykorzystywany jest do oceny oraz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w zakresie wytyczonym przez obowiązujące procedury i instrukcje. Zarządzanie jakością kształcenia stanowi wyodrębniony aspekt funkcjonowania Uczelni, wydziałów i realizowanych na nich kierunków kształcenia, przyporządkowanych specjalnej organizacyjnej strukturze akademickiej i utworzonym na poszczególnych wydziałach Księgom Jakości Kształcenia. Rok akademicki 2018/2019 był siódmym rokiem realizacji zadań wynikających z wdrożenia na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (WSZJK).

Systemowe podnoszenie jakości kształcenia przez WSZJK UP w Lublinie realizowane jest poprzez ciągłe monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia na wszystkich wydziałach i kierunkach studiów. Współpraca z interesariuszami wewnętrznymi oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym, prowadzona na poszczególnych wydziałach, wpływa na atrakcyjność studiowania, jak również na podnoszenie poziomu kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów UP Lublinie.

W roku akademickim 2018/2019, zgodnie z harmonogramem Uczelnianej Komisji ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia na UP w Lublinie, podejmowano działania mające na celu monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia w Uczelni. Ofertę edukacyjną stanowiło 37 kierunków studiów, w tym 2 nowe kierunki: biokosmetologia i zielona urbanistyka. Po raz pierwszy zostały również uruchomione studia na kierunku weterynaria w języku angielskim.

Rady Programowe poszczególnych kierunków studiów dokonały przeglądu modułów oraz doskonały programy kształcenia i efektów uczenia się zgodnie z aktualnymi wymaganiami prawnymi oraz wytycznymi Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przeprowadziły także monitoring planów studiów, zwracając szczególną uwagę na dostosowanie formy zajęć (audytoryjna, laboratoryjna) do modułu, zależność pomiędzy wynikiem analizy uzyskanych efektów uczenia się a liczbą godzin przeznaczonych na realizację modułu oraz prawidłowe przyporządkowanie punktacji ECTS. Przeanalizowano poprawność organizacji praktyk oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki studenckie. Należy zaznaczyć, że Rady Programowe w swoich działaniach uwzględniły zarówno opinie nauczycieli akademickich, jak i studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Na wnioski interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych dokonano zmian w programach studiów.

W roku akademickim 2018/2019 na niektórych wydziałach Uczelni podjęto działania mające na celu aktualizację i doskonalenie Wydziałowych Ksiąg Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Przeprowadzona została analiza metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studentów zgodnie z informacjami zawartymi w opisach modułów oraz instrukcjami obowiązującymi na poszczególnych wydziałach. Sporządzono również protokoły dotyczące aktualnej oceny bazy materialnej i dydaktycznej, zwracając szczególną uwagę na potrzebę systematycznej modernizacji pomocy dydaktycznych wykorzystywanych w procesie kształcenia.

Dokonano również kolejnej aktualizacji kart nauczyciela, co pozwoliło na stwierdzenie, że kadra dydaktyczna dba o własny dynamiczny rozwój i podwyższanie kompetencji, a dorobek poszczególnych pracowników Uczelni w zakresie tematyki naukowo-badawczej odpowiada dyscyplinom naukowym, do których przyporządkowano kierunki studiów.

Jakość kształcenia na wydziałach Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oceniano i analizowano także na podstawie arkuszy hospitacji zajęć pracowników naukowo-dydaktycznych, dydaktycznych i doktorantów włączonych w realizację procesu dydaktycznego, studenckich ankiet oceny nauczycieli, protokołów zaliczeń i egzaminów, ankiet z odbytych praktyk, ankiet dyplomanta oraz szeregu narzędzi wspomagających w postaci opinii pracowników wydziałów, spotkań rad programowych, wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia czy konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Hospitacje, przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi instrukcjami i harmonogramami sporządzonymi przez kierowników jednostek na poszczególnych wydziałach, pozwoliły na potwierdzenie profesjonalizmu prowadzących, ich odpowiedniego przygotowania merytorycznego, metodycznego oraz dużego zaangażowania w realizację zajęć. Prowadzący wykorzystywali projekcję multimedialną i inne właściwie przygotowane materiały dydaktyczne. Zajęcia rozpoczynały się i kończyły w zaplanowanym terminie. Kierownicy jednostek, w których odbywały się hospitacje wskazali, że cele hospitowanych zajęć były dobrze sprecyzowane, a realizowane treści były zgodne z programami nauczania przedmiotów. W związku z powyższym wszystkie hospitowane osoby uzyskały oceny pozytywne. Hospitacje zajęć na studiach podyplomowych również zakończyły się pozytywnie, nie wykazując żadnych uchybień w realizacji zajęć dydaktycznych.

Ocena pracy nauczycieli akademickich, przeprowadzona na podstawie ankiet satysfakcji studenta, została zrealizowana w formie elektronicznej przez Wirtualny Dziekanat. Ankietyzacja odbywała się w ostatnich dwóch tygodniach zajęć w każdym z semestrów i dotyczyła nauczycieli prowadzących wykłady i ćwiczenia w roku akademickim 2018/2019 na wszystkich kierunkach studiów realizowanych na Uniwersytecie. W oparciu o uzyskane wyniki stwierdzono, że jakość kształcenia w zakresie przedmiotów podstawowych i kierunkowych, jak również uzupełniających (w tym języków obcych) oraz wychowania fizycznego została oceniona przez studentów wysoko. Podobnie, jak w roku ubiegłym, najwyżej oceniono postawę interpersonalną i stosunek nauczyciela do studenta oraz treści realizowanych modułów. W stosunku do roku ubiegłego stwierdzono zwiększenie liczby wypełnionych ankiet. Zaobserwowano również, zapoczątkowaną w roku ubiegłym, tendencję wzrostową, jeśli chodzi o oceny w ankiecie satysfakcji studenta. Ten oczekiwany, pozytywny efekt jest rezultatem podjętych działań, polegających na regularnym udostępnieniu wyników ankiet nauczycielom

prowadzącym zajęcia dydaktyczne oraz systematycznym podejmowaniu na poszczególnych wydziałach działań korygujących i naprawczych.

Rady Programowe poszczególnych kierunków, jak co roku, przeprowadziły konsultacje zarówno z interesariuszami wewnętrznymi (studentami i nauczycielami), jak i interesariuszami zewnętrznymi. W efekcie wykazano:

- konieczność kontynuacji kontaktów z przedstawicielami specjalistycznych branż zawodowych i instytucjonalnych w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych studentów;
- potrzebę ciągłego doskonalenia planów studiów w celu dalszego zwiększania udziału zajęć praktycznych na kierunkach o profilu praktycznym.

Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia, jak co roku, po zakończeniu semestru zimowego i letniego, przeprowadziły analizy protokołów zaliczeń i egzaminów. Stopień osiągnięcia efektów uczenia się w ramach zdecydowanej większości modułów na wszystkich kierunkach studiów był zadowalający. W przypadku nielicznych w skali Uczelni modułów, uzyskanie przez ponad 30% studentów ocen niedostatecznych spowodowało konieczność przygotowania i wdrożenia indywidualnych programów naprawczych przez nauczycieli odpowiedzialnych za te moduły.

Wykorzystując stosowne ankiety, przeprowadzono analizę efektów uczenia się uzyskanych w efekcie praktyk zawodowych realizowanych na poszczególnych wydziałach. Oceny kształtowały się na dobrym poziomie. Świadczy to o zadowoleniu studentów z wybranych miejsc praktyk oraz o prawidłowym ich przebiegu. Z odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie wynika, że cele praktyk na poszczególnych kierunkach studiów zostały jasno wskazane, a praktyki realizowane były zgodnie z planem studiów. Podsumowując, można stwierdzić, że wiedza i umiejętności, jakie studenci nabyli w trakcie studiów pozwoliły im na prawidłowe realizowanie zadań w czasie trwania praktyk i osiągnięcia efektów kompetencji społecznych.

Istotnym aspektem weryfikacji założonych efektów uczenia się przez komisje wydziałowe jest analiza poziomu merytorycznego prac dyplomowych i wyników egzaminów dyplomowych. W połączeniu ze średnią oceną ze studiów stanowi ona finalny element weryfikacji stopnia efektów uczenia się osiągniętych przez studentów. W roku akademickim 2018/2019, studia na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie ukończyło 2380 absolwentów. W większości przypadków uzyskane przez dyplomantów oceny były bardzo dobre i dobre. W celu zapewnienia odpowiednio wysokiej jakości prac dyplomowych, wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia w składzie poszerzonym o członków rad programowych oraz na podstawie raportów podkomisji weryfikujących na każdym kierunku studiów wybrane losowo prace, jak co roku, dokonały oceny jakości prac dyplomowych. Wydziałowe komisje stwierdziły, że wartość merytoryczna ocenianych prac była wysoka, spełniały one wymagania stawiane pracom inżynierskim, licencjackim i magisterskim, tematy prac dyplomowych były adekwatne do ich treści a formalna strona dysertacji nie budziła zastrzeżeń. Sformułowano jednak pewne zalecenia, dotyczące m.in.:

- 1) potrzeby uszczegółowienia tematów prac w odniesieniu do ich zakresu oraz założonych celów;

2) konieczności jeszcze bardziej precyzyjnego przedstawiania wymagań dotyczących prac dyplomowych podczas seminariów i innych spotkań ze studentami, szczególnie w zakresie realizacji efektów inżynierskich;

3) konieczności zwracania uwagi na wymogi formalne dotyczące realizacji prac dyplomowych (inżynierskich i magisterskich), a zwłaszcza na zachowanie właściwej proporcji części projektowej do całości pracy;

Wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia przeprowadziły również analizę ankiety dyplomanta. Jej wyniki wskazują, że dyplomanci na ogół są zadowoleni z wybranych kierunków studiów. Niezależnie od kierunku, podobnie, jak w latach ubiegłych, najwyżej oceniano opiekę ze strony promotora w trakcie przygotowywania pracy dyplomowej, dostęp do literatury oraz baz danych w Uczelni, warunki socjalno-bytowe w czasie studiów, kompetencje pracowników dziekanatów, Biblioteki Głównej, Działu Spraw Socjalnych Studentów, Działu Organizacji Studiów, Zakładu Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego oraz Biura Promocji Uczelni i Wymiany Międzynarodowej w zakresie działania Zespołu Programu Erasmus. Absolwenci uznali także, że w dobrym i bardzo dobrym stopniu spełnione zostały ich oczekiwania związane z wybranym kierunkiem studiów oraz, że ukończony przez nich kierunek studiów jest godny polecenia. Tematykę praktyk zawodowych w znakomitej większości dyplomanci ocenili jako zgodną z kierunkiem i programem studiów. Stwierdzono także wzrost liczby dyplomantów, którzy skorzystali w trakcie studiów z ponadprogramowej oferty Uczelni w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Oferta ta obejmowała m.in. udział w konferencjach naukowych, staże, praktyki w ramach programu Erasmus, wolontariaty, a także udział w pracach badawczych studenckich kół naukowych. Dyplomanci, podobnie, jak w latach ubiegłych, wyrazili w ankiecie swoje zastrzeżenia związane z niewystarczającym wg nich czasem przeznaczonym na kształcenie praktyczne oraz dużą liczebnością grup studenckich. Należy jednak zdecydowanie podkreślić, że działania podjęte w celu wyeliminowania ww. problemów przynoszą efekty, o czym świadczy znaczący wzrost liczby ankietowanych pozytywnie oceniających realizację procesu dydaktycznego w zakresie zajęć praktycznych i wielkości grup ćwiczeniowych.

Na Uniwersytecie działa kilkadziesiąt studenckich kół naukowych, niejednokrotnie podzielonych na specjalistyczne sekcje tematyczne. W roku akademickim 2018/2019, studenci aktywnie angażowali się w prowadzenie badań naukowych, a uzyskane wyniki i zdobyte umiejętności z sukcesami prezentowali podczas krajowych i zagranicznych konferencji naukowych, targów branżowych, wernisaży i wystaw okolicznościowych. Podejmowali także współpracę ze szkołami średnimi i podstawowymi, brali udział w organizacji Dni Otwartych Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz z pasją realizowali projekty w ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki.

Pozytywne efekty działań podjętych w roku akademickim 2018/2019, mających na celu podwyższenie jakości kształcenia:

1) jakość kształcenia w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych utrzymywała się na wysokim poziomie;

- 2) rady programowe wielu kierunków studiów przeprowadziły analizy programów i planów studiów ze szczególnym uwzględnieniem treści merytorycznych, ich powtarzalności, sekwencyjności przedmiotów, dostosowania punktacji ECTS oraz formy zajęć (audytoryjna, laboratoryjna) do meritum modułu, na podstawie opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a w wielu przypadkach również w oparciu zalecenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
- 3) wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia oraz rady programowe kierunków zintensyfikowały współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Aktywność ta umożliwiła dalsze doskonalenie programów studiów, jeszcze lepszą ich adaptację do aktualnych wymagań rynku pracy, i, w konsekwencji, utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia;
- 4) wzorem działań podjętych w poprzednim roku akademickim, korzystając z opracowanych wówczas instrukcji oceny poziomu merytorycznego prac dyplomowych i spójności ich recenzji, przeprowadzono szczegółową weryfikację zasadności doboru promotorów i recenzentów prac dyplomowych (magisterskich, licencjackich i inżynierskich), uwzględniając ich osiągnięcia naukowe oraz tematykę prowadzonych badań. Stwierdzono znaczącą poprawę w tym zakresie, czego wyrazem były istotnie wyższe średnie ocen prac dyplomowych absolwentów studiów I i II stopnia na poszczególnych wydziałach;
- 5) wzrost umiędzynarodowienia związany z uruchomieniem po raz pierwszy studiów anglojęzycznych na kierunku weterynaria oraz zwiększeniem, w stosunku do roku ubiegłego liczby cudzoziemców realizujących na Uczelni studia w ramach programu Erasmus+ oraz mobilności studentów UP w Lublinie w wymianie międzynarodowej. Należy jednak zaznaczyć, że aktywność w tym zakresie w skali Uniwersytetu wciąż nie jest satysfakcjonująca i wymaga dalszych działań;
- 6) zaobserwowano postępujący corocznie wzrost aktywności naukowo-badawczej studentów w ramach działalności studenckich kół naukowych;
- 7) kontynuowanie współpracy rad programowych kierunków oraz nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za poszczególne moduły z pracownikami Biblioteki Głównej UP w Lublinie w zakresie uzupełniania bibliografii przedmiotów o najnowsze pozycje ukazujące się zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym;
- 8) kadra naukowo-dydaktyczna znacząco zwiększyła swoją aktywność w zakresie kształcenia praktycznego i klinicznego ubiegając się o współpracę z instytucjami państwowymi, samorządowymi i firmami prywatnymi, jak również w zakresie podwyższania własnych kompetencji poprzez uczestnictwo w stażach, specjalistycznych szkoleniach dydaktycznych i krótkoterminowych wyjazdach zagranicznych;
- 9) podejmowane na poszczególnych wydziałach działania korygujące i naprawcze, będące konsekwencją regularnego udostępniania wyników ankiet pracownikom prowadzącym zajęcia dydaktyczne, przyniosły oczekiwane pozytywne efekty m.in. w postaci podwyższenia wartości ocen w ankiecie satysfakcji studenta.

Wnioski i zalecenia

Uczelniana Komisja ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia UP w Lublinie, w trosce o dalsze podnoszenie jakości kształcenia, na podstawie raportów Wydziałowych Komisji za rok akademicki 2018/19, uprzejmie zaleca:

- 1) poszerzenie oferty programowej dla studentów uczelni partnerskich w ramach programu Erasmus+ w celu osiągnięcia dalszego wzrostu umiędzynarodowienia Uczelni;
- 2) prowadzenie szerokich działań o charakterze informacyjnym i motywacyjnym, mających na celu dalsze zwiększanie skali mobilności międzynarodowej studentów;
- 3) kontynuację starań zmierzających do poszerzenia oferty studiów anglojęzycznych na Uczelni, działań związanych z rekrutacją cudzoziemców na studia realizowane w języku polskim oraz kolejnych kandydatów na studia anglojęzyczne na kierunku weterynaria i innych utworzonych kierunkach, które dotychczas nie zostały uruchomione;
- 4) wzmoczenie aktywności odnośnie nawiązywania nowych i utrzymywania już istniejących kontaktów z przedstawicielami specjalistycznych branż zawodowych i instytucjonalnych w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych studentów;
- 5) upowszechnianie informacji na temat możliwości włączenia studentów w badania naukowe prowadzone przez jednostki w dziedzinach i dyscyplinach naukowych w ramach których realizowany jest kierunek studiów;
- 6) kontynuację działań mających na celu zachęcenie studentów do uczestnictwa w ankiecie oceniającej nauczycieli akademickich oraz usprawnienie systemu obsługi Wirtualny Dziekanat w tym zakresie;
- 7) przedstawianie przejrzystych, rzetelnych i spójnych zasad realizacji i zaliczania poszczególnych modułów na pierwszych zajęciach z przedmiotu przez wszystkich pracowników uczestniczących w realizacji procesu dydaktycznego.

Przewodnicząca
Uczelnianej Komisji ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia
Dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. Uczelni

Przewodniczący
Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia
Dr hab. Paweł Glibowski, prof. Uczelni